

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων

Επιτεύγματα, προκλήσεις και κύρια αποτελέσματα για το 2012

Σύνοψη των κυριότερων σημείων της ετήσιας έκθεσης του διευθυντή

Η παρούσα σύνοψη παρουσιάζει ορισμένες μόνο από τις βασικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα από το 2012, χωρίς να αναλύει εκτενώς το σύνολο των επιτευγμάτων του ECDC για το 2012.

Αναλυτική επισκόπηση του συνόλου των δραστηριοτήτων του ECDC, της οργανωτικής και διοικητικής δομής του και του προγράμματος εργασιών του παρέχεται στο πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσης.

Προτεινόμενη παραπομπή: Επιτεύγματα, προκλήσεις και κύρια αποτελέσματα για το 2012 – Σύνοψη των κυριότερων σημείων της ετήσιας έκθεσης του διευθυντή. Στοκχόλμη: ECDC· 2013.

Στοκχόλμη, Ιούνιος 2013

ISBN 978-92-9193-519-2

ISSN 1977-0081

doi 10.2900/95372

Αριθμός καταλόγου TQ-04-13-046-EL-N

© Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, 2013

Όλες οι φωτογραφίες © ECDC, εκτός Olga Palma, εξώφυλλο (δεξιά)· Valentin D, σελίδα 6· Oscar Fava, σελίδα 7· CDC/Ray Butler, Janice Haney Carr, σελίδα 12.

Η αναπαραγωγή του παρόντος επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Οι φωτογραφίες της παρούσας έκδοσης υπόκεινται σε προστασία πνευματικών δικαιωμάτων και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς πέρα της παρούσας έκδοσης χωρίς τη ρητή άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων.

Πρόλογος της προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

Αποτελέσει ιδιαίτερη τιμή για εμένα το γεγονός ότι εκλέχθηκα πρόεδρος από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο του 2012. Θα ήθελα να ξεκινήσω αυτόν τον πρόλογο ευχαριστώντας τους συναδέλφους μου στο Διοικητικό Συμβούλιο για την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν. Θα ήθελα επίσης να συγχαρώ την αναπληρώτρια πρόεδρο, Δρ Tiitu Aro, για την εκλογή της. Ανυπομονώ να συνεργαστώ τα επόμενα χρόνια με την Tiitu Aro, τον Marc Sprenger και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με σκοπό την εδραίωση και την περαιτέρω συνέχιση των επιτευγμάτων του αξιότιμου προκατόχου μου, του καθηγητή Δρ Hubert Hrabcik (πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου, 2008-12).

Διορίστηκα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ECDC από τη Γαλλία το 2008, όταν το Κέντρο βρισκόταν ακόμη στο αρχικό στάδιο δημιουργίας του. Τόσο ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου όσο και με την ιδιότητά μου ως γενικής διευθύντριας του Γαλλικού Ινστιτούτου για την Επιτήρηση της Δημόσιας Υγείας (InVS), είχα εντυπωσιαστεί από τον ρόλο που διαδραμάτισε το ECDC στην υποστήριξη της ΕΕ και των κρατών μελών για την αντιμετώπιση της πρώτης πανδημίας γρίπης του 21ου αιώνα (2009-10) και της

πολυεθνικής έξαρσης του στελέχους *E. coli* που παράγει τοξίνη Shiga (STEC) O104 με επίκεντρο τη βόρεια Γερμανία το 2011.

Το 2013 θα είναι ένα κρίσιμο έτος για το επόμενο στάδιο ανάπτυξης του ECDC. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να συμφωνήσει σε ένα νέο στρατηγικό πολυετές πρόγραμμα για το Κέντρο το οποίο θα καλύπτει την περίοδο 2014-20, η οποία πιθανότατα θα είναι μια περίοδος συνεχών δημοσιονομικών περιορισμών για τον τομέα της δημόσιας υγείας σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο προσδιορισμός της υποστήριξης και της προστιθέμενης αξίας σε επίπεδο ΕΕ που μπορεί να παρέχει το ECDC στα εθνικά προγράμματα πρόληψης και ελέγχου νόσων είναι, επομένως, ζωτικής σημασίας.

Κάνοντας μια επισκόπηση της παρούσας ετήσιας έκθεσης και ανακαλώντας τις συζητήσεις που είχαμε στο Διοικητικό Συμβούλιο το 2012, αισθάνομαι βέβαιη ότι είμαστε στο σωστό δρόμο. Προσβλέπω, επίσης, σε ένα ακόμα πιο επιτυχημένο 2013!

Δρ Françoise Weber

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

22 Φεβρουαρίου 2013

Εισαγωγή του διευθυντή

Το 2012 σημειώθηκαν τρεις πρωτιές στην ιστορία του Κέντρου μας. Τον Μάρτιο, το ECDC ανέλαβε την προεδρία του δικτύου των οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τον Σεπτέμβριο, πραγματοποιήθηκε η πρώτη κοινή στρατηγική συνεδρίαση, στο πλαίσιο της οποίας ήρθαν σε επαφή οι βασικοί τεχνικοί εταίροι του Κέντρου. Στη συνέχεια, τον Νοέμβριο, το Διοικητικό μας Συμβούλιο ξεκίνησε τη θητεία του για την περίοδο 2012-16 και εξέλεξε την πρώτη γυναίκα πρόεδρό μας, την Δρ Françoise Weber.

Στην πρόγραμμα εργασιών μας για το 2012, η εξάλειψη της ιλαράς προσδιορίστηκε ως η πρώτη οριζόντιου χαρακτήρα προτεραιότητά μας για το έτος αυτό. Έπειτα από την έξαρση των περιστατικών ιλαράς που αναφέρθηκαν στην ΕΕ το 2011, το ECDC και οι εταίροι του θεωρούν ότι είναι σημαντικό να αυξηθεί η προβολή αυτής της πρόκλησης για τη δημόσια υγεία. Από το φθινόπωρο του 2011, το ECDC εκδίδει μηνιαίες εκθέσεις επιτήρησης σχετικά με την κατάσταση της ιλαράς στην ΕΕ.

Το 2012, το ECDC αφιέρωσε σημαντική πνευματική ενέργεια στην ανάλυση των εμποδίων στην αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης της ιλαράς στην ΕΕ και εργάστηκε σκληρά για την αναζήτηση επιλογών με στόχο την υπέρβαση αυτών των εμποδίων. Στο πλαίσιο των προσπαθειών μας πραγματοποιήθηκε μια καινοτόμα «συνάντηση ελεύθερων στοχαστών» τον Απρίλιο και μια συνάντηση

με εκπροσώπους δυσπρόσιτων πληθυσμών τον Σεπτέμβριο. Το αποτέλεσμα των προσπαθειών μας ήταν ένα πακέτο αναλύσεων και επιλογών ανάληψης δράσης που παρουσιάσαμε στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον εμβολιασμό των παιδιών που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Λουξεμβούργο τον Οκτώβριο. Με μια εμπειριστατωμένη ανάλυση των προβλημάτων και ορισμένες καλά μελετημένες επιλογές για την ανάληψη δράσης, αισθάνομαι ότι ο δρόμος προς την εξάλειψη της ιλαράς στην ΕΕ έχει πράγματι ανοίξει.

Μεταξύ των άλλων κυριότερων συμβάντων που έλαβαν χώρα το 2012, κατά την άποψή μου, περιλαμβάνεται και η πρόοδος που πετύχαμε για την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εργαστηρίων δημόσιας υγείας στις διάφορες χώρες της ΕΕ, καθώς και η ανάπτυξη εργαλείων που θα βοηθήσουν τις χώρες που θα ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αξιολογήσουν την ετοιμότητά τους να ενταχθούν στο σύστημα πρόληψης και ελέγχου νόσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, πολλά άλλα σημαντικά συμβάντα έλαβαν επίσης χώρα. Σας καλώ να ανατρέξετε στο φυλλάδιο και να διαβάσετε μόνοι σας τα κυριότερα σημεία για τα διάφορα θέματα και τις ασθένειες με τις οποίες ασχολούμαστε.

Δρ Marc Sprenger

Διευθυντής ECDC

20 Φεβρουαρίου 2013

Δέσμευση για τη δημόσια υγεία: το προσωπικό του ECDC έξω από την έδρα του Κέντρου στην περιοχή Tomtebodav

ECDC – επειδή η δημόσια υγεία είναι σημαντική

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), το οποίο ιδρύθηκε το 2005 με έδρα τη Στοκχόλμη της Σουηδίας, είναι ο οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι αρμόδιος για την προστασία της Ευρώπης από τις μολυσματικές νόσους. Το ECDC εντοπίζει, αξιολογεί και κοινοποιεί τις υφιστάμενες και αναδυόμενες απειλές για την ανθρώπινη υγεία από τις μολυσματικές νόσους και στηρίζει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις προσπάθειές τους να βρίσκονται σε ετοιμότητα και να τις αντιμετωπίζουν. Το Κέντρο παρέχει επιστημονικές συμβουλές προς τα κράτη μέλη της ΕΕ/του ΕΟΧ και αποτελεί μια αξιόπιστη πηγή πληροφοριών και πόρων σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία.

Το 2012, το ECDC κατάρτισε βασικό προϋπολογισμό ύψους 58,2 εκατ. ευρώ, ο οποίος αυξήθηκε κατά 2,8% από το 2011.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, το ECDC είχε 278 μόνιμους υπαλλήλους οι οποίοι εργάζονταν στους τομείς της έρευνας, της επιτήρησης των νόσων, της ανίχνευσης

των νόσων, της τεχνολογίας των πληροφοριών, της επικοινωνίας και της διοίκησης.

Η δημόσια υγεία είναι προσωπική μας υπόθεση

Ένα από τα δυνατά σημεία του ECDC είναι η ικανότητά του να ανταποκρίνεται γρήγορα στη μεταβαλλόμενη επιδημιολογία των μεταδοτικών νόσων. Αυτό το επιτυγχάνει μέσω της λειτουργίας και διατήρησης τριών συστημάτων, καθένα από τα οποία είναι απαραίτητο για έναν συγκεκριμένο τομέα ελέγχου των νόσων: το EPIS (επιδημική νοσηρότητα), το TESSy (επιτήρηση νόσων) και το EWRS (ανίχνευση απειλών).

Το Πληροφοριακό Σύστημα Επιδημιολογικών Πληροφοριών (Epidemic Intelligence Information System - EPIS) είναι μια ασφαλής διαδικτυακή πλατφόρμα επικοινωνίας η οποία επιτρέπει τη διεθνή ανταλλαγή τεχνικών πληροφοριών και έγκαιρων προειδοποιήσεων για τις επιδημικές εξάρσεις μολυσματικών νόσων. Επιδημιολόγοι και μικροβιολόγοι που εργάζονται σε διάφορους τομείς

Συνάντηση στοργυλής τραπεζικής στο Κέντρο Διαχείρισης Κρίσεων του ECDC

νόσων χρησιμοποιούν το EPIS για να ενημερώσουν τους συναδέλφους τους σε άλλες χώρες σχετικά με επείγοντα περιστατικά και να μοιραστούν τις επιστημονικές αναλύσεις τους στα διαδικτυακά φόρουμ του EPIS.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης (European Surveillance System - TESSy) είναι ένα ιδιαίτερα ευέλικτο σύστημα βάσης δεδομένων για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις νόσους. Τριάντα χώρες της ΕΕ/του ΕΟΧ αναφέρουν στοιχεία σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους στο σύστημα. Το TESSy ξεκίνησε το 2008 και, εκτός από τις δραστηριότητες επιτήρησης ρουτίνας που διεξάγει, έχει αντικαταστήσει μια σειρά από συστήματα συλλογής δεδομένων, γνωστά ως «δίκτυα αποκλειστικής επιτήρησης» παρέχοντας πλέον στους εμπειρογνώμονες μια υπηρεσία μίας στάσης για τα στοιχεία επιτήρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Σύστημα Έγκαιρου Συναγερμού και Αντίδρασης (Early Warning and Response System - EWRS) είναι ένα απόρρητο υπολογιστικό σύστημα που επιτρέπει στα

κράτη μέλη να στέλνουν ειδοποιήσεις για συμβάντα που αφορούν την υγεία με πιθανές επιπτώσεις για την ΕΕ, να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να συντονίζουν τα μέτρα αντίδρασης που απαιτούνται για την προστασία της δημόσιας υγείας. Το σύστημα έχει ήδη χρησιμοποιηθεί με επιτυχία σε προηγούμενα κρούσματα SARS, πανδημικής γρίπης Α(Η1Ν1) και άλλων μεταδοτικών νόσων.

Το υπό εξέταση έτος

Η παρούσα σύνοψη παρουσιάζει έναν μικρό αριθμό από τις βασικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα το 2012, αλλά σε καμία περίπτωση δεν αντιπροσωπεύει το σύνολο των επιτευγμάτων του ECDC για το 2012. Αναλυτική επισκόπηση του συνόλου των δραστηριοτήτων του ECDC, της οργανωτικής και διοικητικής δομής του και του προγράμματος εργασιών του παρέχεται στο πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσης.¹

¹ Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων Ετήσια έκθεση του διευθυντή – 2012. Στοκχόλμη: ECDC· 2013.

Καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής

Περισσότερα από 3.000 νοσοκομεία παρείχαν στοιχεία για την πρώτη μεγάλη κλίμακα έρευνα σημειακού επιπολασμού του ECDC για τις νοσοκομειακές λοιμώξεις και τη χρήση αντιμικροβιακών στα ευρωπαϊκά νοσοκομεία εντατικής νοσηλείας.

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μεταξύ Μαΐου 2011 και Νοεμβρίου 2012 σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, την Ισλανδία, τη Νορβηγία και την Κροατία.

Σύμφωνα με μια προκαταρκτική ανάλυση σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 905 νοσοκομείων (226 829 ασθενείς σε 13 601 θαλάμους), 5,9% των εγγεγραμμένων ασθενών είχαν τουλάχιστον μία λοίμωξη που σχετίζεται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης την ημέρα διεξαγωγής της έρευνας και 35% λάμβαναν τουλάχιστον ένα αντιμικροβιακό.

Η μικροβιακή αντοχή και οι λοιμώξεις που σχετίζονται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης είναι από τα πλέον σοβαρά προβλήματα της δημόσιας υγείας, τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ευρώπη. Το ECDC εκτιμά ότι κάθε χρόνο περίπου τέσσερα εκατομμύρια ασθενείς στα 27 κράτη μέλη πάσχουν από λοίμωξη που σχετίζεται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης και ότι περίπου 37.000 θάνατοι προκύπτουν άμεσα από αυτές τις λοιμώξεις. Ένα μεγάλο ποσοστό αυτών των θανάτων οφείλονται στα πιο κοινά πολυανθεκτικά

Επιτήρηση των λοιμώξεων που σχετίζονται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης: η συνεχής ενημέρωση των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης σχετικά με την τυπολογία των νόσων βοηθά στον εντοπισμό και την πρόληψη περαιτέρω μολύνσεων

βακτήρια, όπως το ανθεκτικό στη μεθικιλίνη *Staphylococcus aureus* (MRSA), τα *Enterobacteriaceae* που παράγουν ευρέως φάσματος β-λακταμάσες και τα πολυανθεκτικά *Pseudomonas aeruginosa*, για τα οποία ο αριθμός των άμεσα σχετιζόμενων θανάτων εκτιμάται αυτή τη στιγμή σε 25.000.

3 000 +

Τα χωροκατακτητικά είδη όχι μόνο συνιστούν σοβαρή και ταχέως αναπτυσσόμενη απειλή για τη φυσική βιοποικιλότητα στην Ευρώπη, αλλά μπορεί επίσης να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία των ευρωπαϊκών πολιτών.

Δημοσιεύθηκαν πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση των χωροκατακτητικών κουνουπιών στις χώρες της ΕΕ, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν με επιτυχία σε ένα πιλοτικό πρόγραμμα στο Βέλγιο².

1 357

Η επιδημία των κουνουπιών

Στις 11 Νοεμβρίου 2012, οι υγειονομικές αρχές στη Μαδέρα ανέφεραν συνολικά 1.357 κρούσματα δάγκειου πυρετού. Ο δάγκειος πυρετός μεταδίδεται με το στίμπημα μολυσμένων κουνουπιών Aedes .

Το 2012, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, το ECDC παρείχε επί τόπου βοήθεια για να στηρίξει τα κράτη μέλη να αντιδράσουν στις εξάρσεις: πραγματοποιήθηκε αποστολή στη Μαδέρα, τρεις εβδομάδες μετά την προειδοποίηση σχετικά με τα κρούσματα δάγκειου πυρετού που παρουσιάστηκαν τον Οκτώβριο, με στόχο να δημιουργηθεί ένα ηλεκτρονικό σύστημα επιτήρησης για την παρακολούθηση της έξαρσης δάγκειου πυρετού.

Η ελονοσία είναι μια άλλη μεταδιδόμενη μέσω των κουνουπιών νόσος που προκάλεσε ανησυχία στους εμπειρογνώμονες του ECDC: κατά τη διάρκεια μιας κοινής αποστολής του ECDC και της ΠΟΥ στην Ελλάδα τον Νοέμβριο του 2012, αξιολογήθηκαν τα μέτρα επιτήρησης και ελέγχου για την ελονοσία και τον πυρετό του Δυτικού Νείλου.

Το ECDC εξέδιδε επίσης εβδομαδιαίους χάρτες χωρικής κατανομής των ανθρώπινων κρουσμάτων πυρετού του Δυτικού Νείλου στην ΕΕ και τις γειτονικές χώρες (από τα τέλη Ιουνίου έως τα μέσα Νοεμβρίου).

² Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων. Κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση των χωροκατακτητικών κουνουπιών στην Ευρώπη. Στοκχόλμη: ECDC· 2012.

Ο Robert-Jan Smits, γενικός διευθυντής της ΓΔ Έρευνας και ο Δρ Marc Sprenger, διευθυντής του ECDC, στην εναρκτήρια εκδήλωση για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά 2012 στις Βρυξέλλες

Γιορτάζοντας για πέμπτη χρονιά την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά

Η ετήσια Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά, η οποία γιορτάζεται φέτος για πέμπτη χρονιά, προσέλκυσε τον αριθμό ρεκόρ των 43 συμμετεχουσών χωρών.

Η Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά είναι μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την υγεία που συντονίζεται από το ECDC με σκοπό την ενημέρωση σχετικά με τη συνετή χρήση των αντιβιοτικών. Στηρίζει τις ευρωπαϊκές χώρες παρέχοντας εργαλεία που περιέχουν βασικά μηνύματα και τυποποιημένο υλικό επικοινωνίας για προσαρμογή και χρήση στις εθνικές ενημερωτικές εκστρατείες, σε εκδηλώσεις σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και υλικό στρατηγικής και προβολής στα ΜΜΕ.

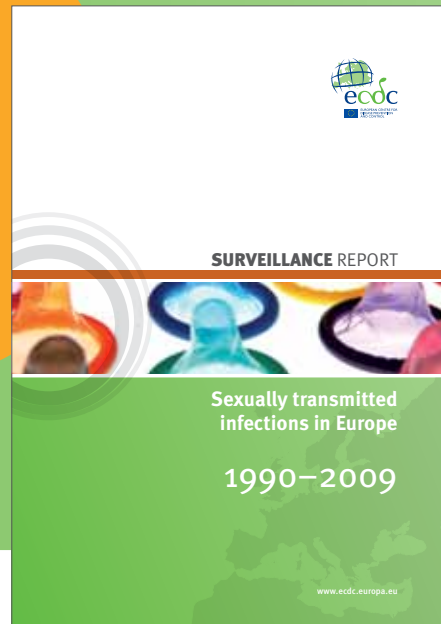
Η 5η Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά προσέλκυσε το έντονο ενδιαφέρον των ΜΜΕ σε ολόκληρη την Ευρώπη. Από τις 18 Οκτωβρίου έως

τις 28 Δεκεμβρίου 2012, γράφθηκαν 446 άρθρα (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή) με θέμα την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά. Εκτιμάται ότι τα άρθρα αυτά διαβάστηκαν από 60 εκατομμύρια αναγνώστες. Το τηλεοπτικό σποτ της εκστρατείας του ECDC για τη συνετή χρήση των αντιβιοτικών που μεταδόθηκε από το Euronews εκτιμάται ότι έφθασε τα 9,4 εκατομμύρια ευρωπαίους τηλεθεατές.

43

20

Μια σημαντική συλλογή με στοιχεία 20 ετών σχετικά με τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις

Το δυσβάστακτο φορτίο: των σεξουαλικά μεταδιδόμενων λοιμώξεων

Το ECDC δημοσίευσε μια αναλυτική έκθεση σχετικά με τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις (ΣΜΛ), η οποία βασίζεται σε στοιχεία 20 ετών.

Η έκθεση, με τίτλο *Sexually transmitted infections in the EU/EEA 1990-2010 (Σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις στην ΕΕ και τον ΕΟΧ 1990-2010)*, επισημαίνει τη σημαντική ετερογένεια που υπάρχει όσον αφορά την περίθαλψη και την αναφορά κρουσμάτων ΣΜΛ, αλλά επίσης αναδεικνύει τις ομοιότητες στις τάσεις μεταξύ των ομάδων κινδύνου όπως, για παράδειγμα, άνδρες που έχουν σεξουαλικές σχέσεις με άνδρες, νέοι.

Η έκθεση του Ευρωπαϊκού Αντιμικροβιακού Προγράμματος Επιτήρησης του Γονοκόκκου (Euro-GASP) δείχνει ότι υπάρχει μειούμενη ευαισθησία των γονοκόκκων στα θεραπευτικά σχήματα πρώτης γραμμής. Ξεκίνησε να υλοποιείται ένα σχέδιο

αντιμετώπισης για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη όσον αφορά τον έλεγχο, τη διαχείριση και τη θεραπεία της πολυανθεκτικής γονόρροιας.

Η αξιολόγηση των προγραμμάτων πρόληψης των ΣΜΛ και του HIV μεταξύ ανδρών που έχουν σεξουαλικές σχέσεις με άνδρες δείχνει ότι υπάρχουν λίγα στοιχεία για αποτελεσματικές παρεμβάσεις με σκοπό τη μείωση της επιβάρυνσης από τη νόσο. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει επίσης τις προκλήσεις κατά την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης μετάδοσης ΣΜΛ/HIV μεταξύ ανδρών που έχουν σεξουαλικές σχέσεις με άνδρες.

Συζητώντας διάφορες επιλογές στη συνάντηση «ελεύθερων στοχαστών» για την ιλαρά τον Απρίλιο του 2012

Η πρόληψη είναι ένα ... ή δύο τρυπήματα μακριά

Δύο δόσεις του εμβολίου ιλαράς -παρωτίτιδας -ερυθράς παρέχει σχεδόν πλήρη προστασία κατά της ιλαράς. Και εάν το 95% των ανθρώπων έχουν ανοσοποιηθεί πλήρως, ο ιός θα σταματήσει να εξαπλώνεται.

Η Ευρώπη υστερεί στην προσπάθειά της να εξαλείψει την ιλαρά και το ECDC θέλει να αλλάξει αυτήν την κατάσταση. Μια καινοτόμα «συνάντηση ελεύθερων στοχαστών» που έλαβε χώρα τον Απρίλιο συγκέντρωσε εμπειρογνώμονες από τους κλάδους της επιστήμης, της επικοινωνίας και της δημόσιας υγείας, σε μια προσπάθεια να συζητηθούν νέες

στρατηγικές για να περιοριστεί η εξαπλώση της νόσου.

Το ECDC χρηματοδότησε επίσης την παραγωγή από το *Euronews* ενός ντοκιμαντέρ για την ιλαρά, το οποίο απευθύνεται σε πιθανό αριθμό τηλεθεατών άνω των 20 εκατομμυρίων ατόμων.

Στον τομέα της επιτήρησης της νόσου, το ευρωπαϊκό ενημερωτικό δελτίο μηνιαίας παρακολούθησης της ιλαράς, *European Measles Monthly Monitoring*, επέκτεινε το πεδίο μελέτης του. Εκτός από τα τελευταία στοιχεία επιτήρησης για την ιλαρά, το δελτίο καλύπτει πλέον και την ερυθρά.

Τα νέα στελέχη της γρίπης καθίστανται πλέον γνωστά σε ένα παγκοσμιοποιημένο και διασυνδεδεμένο περιβάλλον.

40

Νέα περίοδος γρίπης, άλλο εμβόλιο

Το ECDC δημοσίευσε συνολικά 40 τεύχη του ενημερωτικού δελτίου του για τη γρίπη, *Weekly Influenza Surveillance Overview (WISO)*.

Στο δυτικό ημισφαίριο, η περίοδος της γρίπης διαρκεί συνήθως από τον Οκτώβριο μέχρι τον Μάιο. Κατά τη διάρκεια, πριν και μετά την περίοδο αυτή, το ECDC φροντίζει ώστε οι ευρωπαίοι ανώτεροι υπάλληλοι για τη δημόσια υγεία να διαθέτουν όλα τα τελευταία στοιχεία για τη γρίπη: πέραν των 40 ενημερωτικών δελτίων WISO, το ECDC δημοσίευσε 20 τεύχη της εβδομαδιαίας ενημερωτικής σύνοψης για τη γρίπη, *Influenza Weekly Digest*, καθώς και 10 μεγάλες επιστημονικές δημοσιεύσεις. Περαιτέρω πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ετήσια έκθεση επιτήρησης για τη γρίπη του ECDC, με τίτλο *Influenza in Europe (Η γρίπη στην Ευρώπη)*.

Το 2012, χρησιμοποιώντας ένα πρωτόκολλο του ECDC, τα κράτη μέλη επισήμαναν την ανεπαρκή αποτελεσματικότητα των εμβολίων της εποχικής γρίπης.

Οι μηνιαίοι χαρακτηρισμοί των ιών από το ECDC, οι οποίοι παράγονται από κοινού με το κοινοτικό δίκτυο εργαστηρίων αναφοράς για την ανθρώπινη γρίπη (CNRL), παρέχουν τις τελευταίες διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το γενετικό υλικό των ιών που κυκλοφορούν στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, οι οποίες αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των πληροφοριών για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού εμβολίου κατά της γρίπης.

Το πρόγραμμα VAESCO που συγχρηματοδοτήθηκε από το ECDC διερεύνησε την ενδεχόμενη σχέση μεταξύ των εμβολίων για την πανδημία της γρίπης και μιας σειράς από πιθανές παρενέργειες, όπως το σύνδρομο Guillain-Barré. Δεν αποκαλύφθηκε κάποια τέτοια σχέση. Ωστόσο, το ECDC επιβεβαίωσε τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τη σχέση μεταξύ του εμβολίου κατά της γρίπης Pandemrix και της ναρκοληψίας με καταπληξία σε παιδιά.

Οι πόλεις και η φυματίωση: πρωτοβουλίες αντιμετώπισης της νόσου για το 2012.

Η Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φυματίωσης γιορτάζεται στις 24 Μαρτίου κάθε χρόνο.

Το ECDC βλέπει αυτή την ημέρα ως μια ευκαιρία να επικεντρωθεί σε ένα ιδιαίτερα πιεστικό ζήτημα που αφορά τη φυματίωση. Το 2012, το ECDC επέλεξε τον έλεγχο της φυματίωσης στα αστικά κέντρα ως το θέμα της Παγκόσμιας Ημέρας κατά της Φυματίωσης. Ξεκίνησαν και υποστηρίχθηκαν μια σειρά από δραστηριότητες: διεξήχθησαν εκδηλώσεις για τον «έλεγχο της φυματίωσης στα αστικά κέντρα» στη Βαρκελώνη, το Μιλάνο, το Λονδίνο και το Ρότερνταμ, πραγματοποιήθηκε μια συνομιλία μέσω twitter την οποία συντόνισε από κοινού το ECDC και το Περιφερειακό Γραφείο της ΠΟΥ για την Ευρώπη, διανεμήθηκε ένα δελτίο Τύπου και ένα πακέτο με ενημερωτικό υλικό, δημοσιεύθηκαν άρθρα σχετικά με τον αστικό έλεγχο της φυματίωσης σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και προβλήθηκε ένα βίντεο το οποίο παρήχθη από ειδικούς στη νόσο αυτή.

Η γενική έκθεση επιτήρησης του ECDC με τίτλο «*Tuberculosis surveillance and monitoring in Europe 2012*» (Επιτήρηση και παρακολούθηση της φυματίωσης στην Ευρώπη 2012) παρέχει, για πρώτη φορά, μια επισκόπηση της προόδου όσον αφορά τον έλεγχο της φυματίωσης στην ΕΕ / τον ΕΟΧ.

Κατόπιν αιτήματος των υπουργείων υγείας, το ECDC και το Περιφερειακό Γραφείο για την Ευρώπη της ΠΟΥ έστειλε μια ομάδα εμπειρογνομόνων στην Ουγγαρία και τη Λετονία, προκειμένου να επανεξετάσει την κατάσταση ελέγχου της φυματίωσης στη χώρα και, μαζί με τους τοπικούς εμπειρογνώμονες, να παρουσιάσει στις υγειονομικές αρχές βασικές προτάσεις για την ανάληψη δράσης με σκοπό τη βελτίωση της πρόληψης, του ελέγχου και της θεραπείας της φυματίωσης.

24

Το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης, μέσα από μεγεθυντικό φακό

13000000

Οι στίβες από server του ECDC

Η κεντρική βάση δεδομένων επιτήρησης των νόσων

13 εκατομμύρια. Αυτός είναι ο αριθμός των μοναδικών αρχείων που βρίσκονται αποθηκευμένα στη βάση δεδομένων TESSy του ECDC.

Το ευρωπαϊκό σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης, TESSy, προσφέρει άμεση πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με 49 μεταδοτικές νόσους. Στο σύστημα αυτό χορηγήθηκαν επιπλέον δικαιώματα πρόσβασης σε 1.500 εμπειρογνώμονες από 56 χώρες.

Η διατήρηση επαρκών προδιαγραφών για την ποιότητα των δεδομένων είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις κατά τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων επιτήρησης από πολλές χώρες και συστήματα. Ως εκ τούτου, το 2012 ξεκίνησε μια σειρά από πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της ποιότητας των

δεδομένων σε διάφορα επίπεδα των υποσυστημάτων υποβολής εκθέσεων και βάσεων δεδομένων.

Μια ομάδα εμπειρογνομόνων σε θέματα επιτήρησης ανέπτυξε κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση της ποιότητας των δεδομένων και την αξιολόγηση των εθνικών συστημάτων επιτήρησης. Εμπειρογνώμονες του ECDC μελέτησαν επίσης τον τρόπο με τον οποίο τα εθνικά συστήματα επιτήρησης υποβάλλουν στοιχεία στο TESSy, προσπαθώντας να εξηγήσουν τις σημαντικές διαφορές στα ποσοστά υποβολής στοιχείων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών.

Το συνέδριο ESCAIDE σημείωσε επιτυχία από την αρχή

Επιστημονική υποστήριξη μέσω της ανταλλαγής γνώσεων

Σε μια τυπική εβδομάδα εργασίας, το ECDC δημοσιεύει τουλάχιστον τέσσερα επιστημονικά έγγραφα. Το 2012, ο αριθμός αυτός ανήλθε σε 240 επιστημονικές δημοσιεύσεις.

Ορισμένα από αυτά τα έγγραφα είναι σχετικά μικρά, όπως οι άμεσες αποτιμήσεις κινδύνων ή οι εκθέσεις για τη γρίπη του ECDC, αλλά σχεδόν το 40% των επιστημονικών εγγράφων μας είναι μεγάλες επιστημονικές μελέτες που προσφέρουν στους αναγνώστες τους γνώσεις για όλες τις πτυχές της δημόσιας υγείας.

Το ευρωπαϊκό επιστημονικό συνέδριο για την εφαρμοσμένη επιδημιολογία μολυσματικής νόσου (ESCAIDE) 2012, το οποίο έλαβε χώρα στη Στοκχόλμη στις 24-26 Οκτωβρίου, συγκέντρωσε πάνω από

600 συμμετέχοντες. Το ESCAIDE χρησιμεύει ως ένα φόρουμ για τους επιστήμονες του κλάδου της δημόσιας υγείας, τους επιδημιολόγους, τους μικροβιολόγους και άλλα άτομα που ενδιαφέρονται επαγγελματικά για τις μολυσματικές νόσους και τη δημόσια υγεία. Το συνέδριο αποτελεί επίσης μια εξαιρετική ευκαιρία περαιτέρω ενημέρωσης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί η επιδημιολογία, η μικροβιολογία και άλλοι κλάδοι για να μειωθούν οι επιπτώσεις των μεταδοτικών νόσων.

Το Eurosurveillance είναι ένα από τα κορυφαία επιστημονικά περιοδικά με 4,55 συντελεστή απήχησης πενταετίας.

Το Κέντρο Διαχείρισης Κρίσεων του ECDC

57

Σε επιφυλακή, αναζητώντας απειλές για την υγεία

Το 2012 εντοπίστηκαν και τέθηκαν υπό παρακολούθηση 57 νέες απειλές για την υγεία.

Ο συνολικός αριθμός των παρακολουθούμενων απειλών για την υγεία το 2012 ανήλθε σε 69, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων απειλών για την υγεία οι οποίες μεταφέρθηκαν από προηγούμενα έτη: Οι μακροπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες απειλές περιλαμβάνουν την ιλαρά, τα αυτόχθονα κρούσματα ελονοσίας στην Ελλάδα, την εποχιακή γρίπη, τον ιό Schmallenberg, τον άνθρακα μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών, τον δάγκειο πυρετό, τη γρίπη A(H5N1), την πολιομυελίτιδα και τον πυρετό chikungunya.

Περισσότερο από το ένα τρίτο (38%) των απειλών που τέθηκαν υπό παρακολούθηση κατά τη διάρκεια του 2012 είχαν σχέση με τροφιμογενείς και υδατογενείς νόσους. Τις πρώτες θέσεις καταλαμβάνουν ασθένειες περιβαλλοντικής και ζωονοσογόνου

προέλευσης (19%), η γρίπη (11%) και ασθένειες που προλαμβάνονται με εμβολιασμό και επιθετικές βακτηριακές ασθένειες (9%). Λιγότερες απειλές για την υγεία καταγράφηκαν για τη φυματίωση (3%) και τις λοιμώξεις που συνδέονται με τη μικροβιακή αντοχή και την υγειονομική περίθαλψη (3%). Η ηπατίτιδα, ο ιός HIV, οι σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και οι αιματογενώς μεταδιδόμενες λοιμώξεις αντιπροσώπευαν το 1%.

Το ECDC παρακολούθησε τους κινδύνους που σχετίζονται με τις μεταδοτικές νόσους στο πλαίσιο τριών μεγάλων μαζικών εκδηλώσεων που έλαβαν χώρα το 2012, δηλαδή το τουρνουά ποδοσφαίρου EURO 2012 στην Πολωνία και την Ουκρανία και τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου. Παρασχέθηκε επιτόπια υποστήριξη στα πρωταθλήματα ποδοσφαίρου EURO 2012 και τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Οι συμμετέχοντες στο εισαγωγικό μάθημα του ευρωπαϊκού προγράμματος για την κατάρτιση στον τομέα της επιδημιολογικής παρέμβασης (EPIET) συγκεντρωμένοι για μια ομαδική φωτογραφία έξω από το ιστορικό Lazaretto στο λιμάνι Μαλον της Μινόρκα στην Ισπανία

Συνεχής εκπαίδευση: διδασκαλία και επιμόρφωση

Το 2012, συνολικά 219 νέοι εμπειρογνώμονες εγγράφηκαν στο πρόγραμμα EPIET και στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης στη μικροβιολογία στον τομέα της δημόσιας υγείας (EURHEM) ή συμμετείχαν σε μικρής διάρκειας επιμορφωτικά προγράμματα στον τομέα της επιδημιολογίας.

Το 2012 διοργανώθηκαν πάνω από εκατό μικρής διάρκειας επιμορφωτικά προγράμματα, όλα βασισμένα στις τυποποιημένες επιμορφωτικές ενότητες των προγραμμάτων EPIET/EURHEM.

Στο τέλος του 2012, 105 εγγεγραμμένοι στα προγράμματα EPIET/EURHEM συμμετείχαν στα

επιμορφωτικά προγράμματα: 27 από την κοόρτη 2010, 40 από την κοίτη 2011 και 38 από την κοίτη 2012.

219

Διαδίδοντας αποτελεσματικά τα επιστημονικά δεδομένα: επικοινωνία

Η Μονάδα Δημόσιας Υγείας (Public Health Capacity Unit) είναι το τμήμα του ECDC που συγκεντρώνει όλες τις δραστηριότητες επικοινωνίας.

Το 2012, το ECDC εξέδωσε 240 επιστημονικές δημοσιεύσεις. Όλες οι δημοσιεύσεις υποβάλλονται σε μια δομημένη διαδικασία σύνταξης που διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που δημοσιεύονται από το ECDC είναι ακαδημαϊκά τεκμηριωμένες, καθώς και κατανοητές για τους βασικούς χρήστες τους.

Το ECDC έχει αποκτήσει ισχυρή παρουσία στο διαδίκτυο, συμμετέχοντας στο Twitter, το Facebook και το YouTube. Η διαδικτυακή πύλη του ECDC χρησιμεύει ως σημείο εισόδου στον δικτυακό τόπο, τις ιστοσελίδες των συνεδρίων και στα εξειδικευμένα extranet του ECDC. Το 2012, τον δικτυακό τόπο επισκέφτηκαν περίπου 780.000 άτομα, χάρη στις βελτιώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο σχεδιασμό, τη λειτουργικότητα και το περιεχόμενό του.

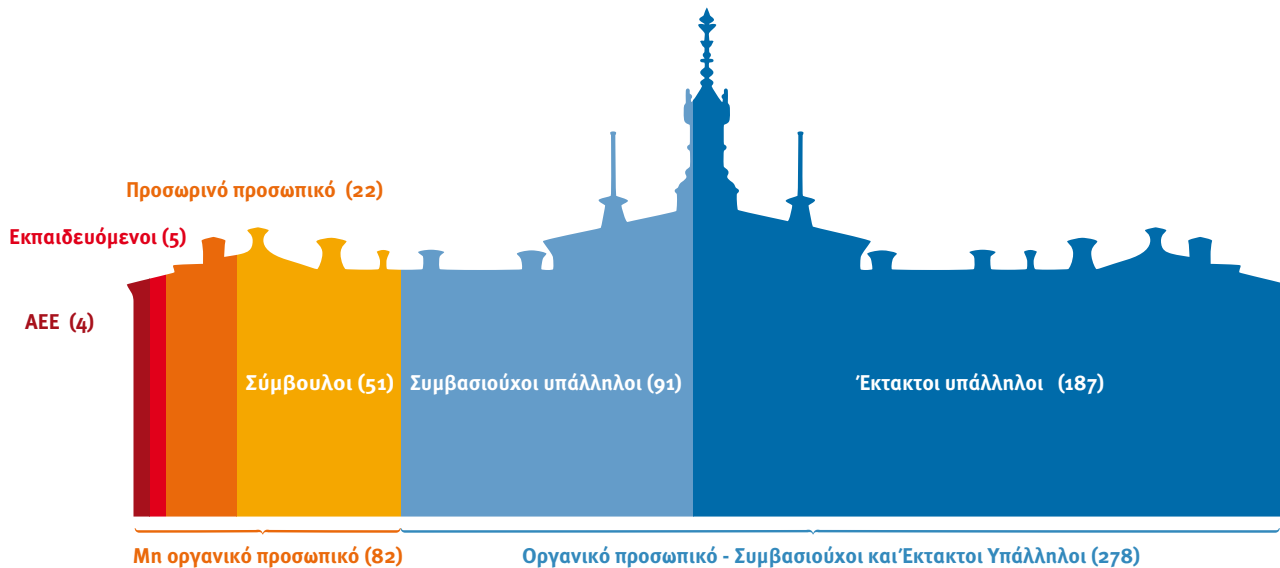
Η άμεση επαφή που διατήρησε το Κέντρο με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ήταν σημαντική καθόλη τη διάρκεια του έτους, με πάνω από 3.000 άρθρα για το ECDC στα μέσα ενημέρωσης και 270 εκατομμύρια αναγνώστες. Γενικά ερωτήματα σχετικά με μια ευρεία ποικιλία θεμάτων που αφορούν την υγεία διεκπεραιώνονται καθημερινά μέσω του γραμματοκιβωτίου πληροφοριών (info@ecdc.europa.eu). Το 2012 απαντήθηκαν αρκετές εκατοντάδες ερωτήσεις.

Το 2012, δημοσιεύθηκε ο πρώτος συντελεστής απήχησης για το επιστημονικό περιοδικό *Eurosurveillance*. Πετυχαίνοντας ένα εντυπωσιακό 6,15 το 2011, το *Eurosurveillance* κατέλαβε την 6η θέση μεταξύ των 70 περιοδικών στην κατηγορία των μολυσματικών νόσων. Το περιοδικό δημοσίευσε 186 άρθρα αξιολογημένα από ομότιμους και 14 κύρια άρθρα. Το ποσοστό απόρριψης των τακτικών άρθρων ήταν 76%. Το 2012, όταν έγινε γνωστό ότι ασθενείς

από τη Σαουδική Αραβία και το Κατάρ είχαν μολυνθεί με ένα νέο στέλεχος κορωνοϊού, το *Eurosurveillance* ήταν από τα πρώτα επιστημονικά περιοδικά που παρέιχαν έγκυρες πληροφορίες. Συνολικά, το περιοδικό δημοσίευσε οκτώ ανακοινώσεις αξιολογημένες από ομότιμους σχετικά με το νέο στέλεχος κορωνοϊού σε διάστημα τριών μηνών.

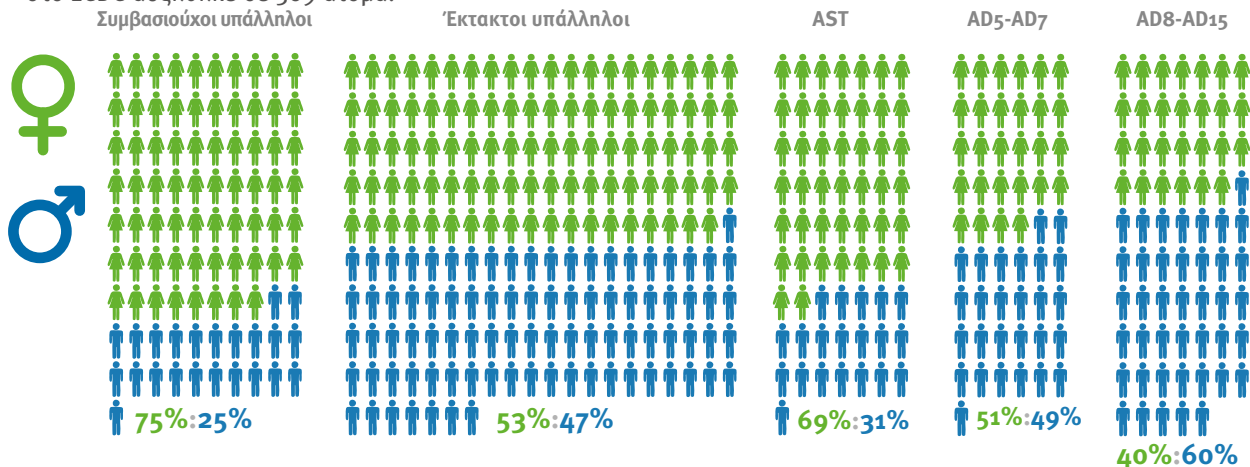
Το *Eurosurveillance* είναι το κορυφαίο επιστημονικό περιοδικό του ECDC

Ποιοι είμαστε: ανθρώπινοι πόροι

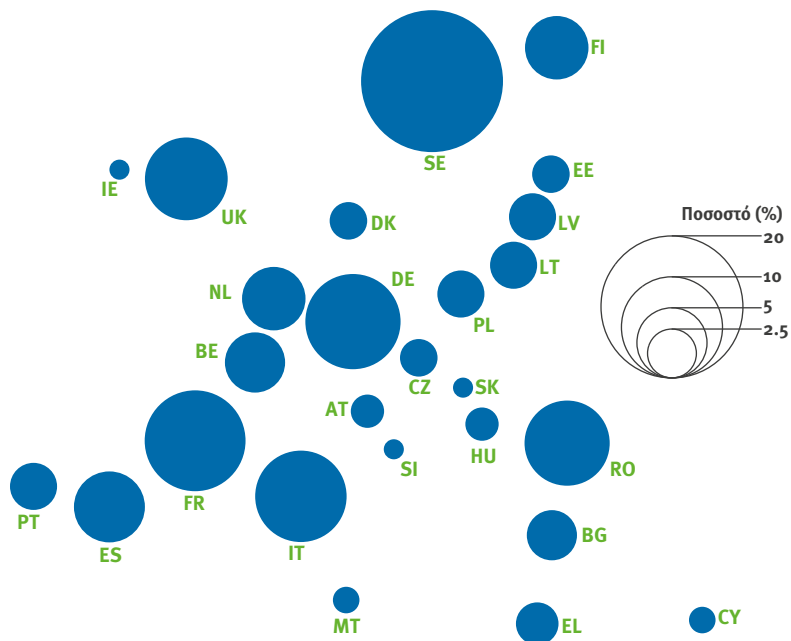
Στο τέλος του 2012, το ECDC είχε 278 εργαζόμενους με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Μαζί με το προσωρινό προσωπικό, τους εκπαιδευόμενους και τους αποσπασμένους εθνικούς εμπειρογνώμονες, ο συνολικός αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο ECDC αυξήθηκε σε 309 άτομα.

Το 60% του προσωπικού του Κέντρου είναι γυναίκες και το 40% άνδρες (συμβασιούχοι και έκτακτοι υπάλληλοι).

Ποσοστό και γεωγραφική κατανομή του οργανικού προσωπικού του ECDC (συμβασιούχοι και έκτακτοι υπάλληλοι), ανά χώρα καταγωγής, 31 Δεκεμβρίου 2012.

AT	Αυστρία	IT	Ιταλία
BE	Βέλγιο	LV	Λετονία
BG	Βουλγαρία	LT	Λιθουανία
CY	Κύπρος	MT	Μάλτα
CZ	Τσεχική Δημοκρατία	NL	Κάτω Χώρες
DK	Δανία	PL	Πολωνία
EE	Εσθονία	PT	Πορτογαλία
FI	Φινλανδία	RO	Ρουμανία
FR	Γαλλία	SK	Σλοβακία
DE	Γερμανία	SI	Σλοβενία
EL	Ελλάδα	ES	Ισπανία
HU	Ουγγαρία	SE	Σουηδία
IE	Ιρλανδία	UK	Ηνωμένο Βασίλειο

Προσλήψεις

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC)

Ταχυδρομική διεύθυνση:
ECDC, 171 83 Στοκχόλμη, Σουηδία

Διεύθυνση έδρας:
Tomtebodavägen 11A, Solna, Σουηδία

Τηλέφωνο +46 (0)8 58 60 10 00
Φαξ +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης
www.europa.eu

